

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 637/2025-51

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára (sudca spravodajca) a sudcov Petra Straku a Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľov 1. [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], t. č. v [REDAKOVANÉ], a 2. [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpených JUDr. Pavlom Piovarčím ml., advokátom, Štúrova 10/20, Košice, proti postupom Mestského súdu Košice (predtým Okresného súdu Košice I) v konaní vedenom pod sp. zn. 10Tk/2/2015 a Krajského súdu v Košiciach v konaní vedenom pod sp. zn. 7To/58/2021 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Mestského súdu Košice v konaní vedenom pod sp. zn. 10Tk 2/2015 **b o l o p o r u š e n é** základné právo sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a ich právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Postupom Krajského súdu Košice v konaní vedenom pod sp. zn. 7To/58/2021 **b o l o p o r u š e n é** základné právo sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a ich právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
3. Mestskému súdu Košice **p r i k a z u j e**, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 10Tk 2/2015 konal bez zbytočných prietáhov.
4. Sťažovateľom priznáva finančné zadostučinenie **1 500 eur**, a to každému z nich, ktoré **j e** Mestský súd Košice **p o v i n n ý** zaplatiť im do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
5. Mestský súd Košice a Krajský súd v Košiciach **s ú p o v i n n é** nahradiť sťažovateľom trovy právneho zastúpenia **2 212,56 eur** spoločne a nerozdielne a zaplatiť ich na účet právneho zástupcu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
6. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľov a skutkový stav veci

1. Sťažovatelia sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 23. septembra 2025 domáhajú vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a ich práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupmi mestského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 10Tk/2/2015 (predtým vedeným pred Okresným súdom Košice I) a krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 7To/58/2021. Zároveň sa domáhajú priznania finančného zadosťučinenia 5 000 eur každému z nich a náhrady trov konania pred ústavným súdom.

2. Proti oboch sťažovateľom je pred mestským súdom na základe obžaloby podanej v roku 2015 pod sp. zn. 10Tk 2/2015 vedené trestné stíhanie pre trestné činy vraždy. Obaja sťažovatelia podali v roku 2019 na Európsky súd pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“) sťažnosti, v ktorých namietali porušenie svojho práva zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru v dôsledku neprimeranej doby trvania ich trestného stíhania začatého ešte v roku 2006. Európsky súd pre ľudské práva rozhodnutím z 22. mája 2020 podľa čl. 39 ods. 3 dohovoru vyčiarokol sťažnosti sťažovateľov zo zoznamu prípadov, keďže sťažovatelia uzavreli s vládou Slovenskej republiky zmier, ktorého súčasťou bolo aj poskytnutie finančnej náhrady 2600 eur, a to pre každého z nich. Právny predchodca mestského súdu (Okresný súd Košice I) rozsudkom z 3. júna 2021 uznal oboch sťažovateľov vinnými a uložil sťažovateľovi 1 výnimočný súhrnný trest odňatia slobody na doživotie a sťažovateľovi 2 výnimočný súhrnný trest odňatia slobody v trvaní 25 rokov. Na odvolanie sťažovateľov krajský súd rozhodol uznesením z 2. novembra 2023, pričom napadnutý rozsudok zrušil a vrátil vec sťažovateľov mestskému súdu na nové konanie a rozhodnutie.

3. Proti sťažovateľovi 1 bolo pred mestským súdom vedené pod sp. zn. 3Tk/2/2015 ďalšie trestné stíhanie pre trestný čin vraždy. Predmetná trestná vec bola uznesením mestského súdu z 9. septembra 2024 spojená na spoločné konanie s trestnou vecou popísanou v predchádzajúcom bode odôvodnenia tohto rozhodnutia. Vo vzťahu k označenej trestnej veci (sp. zn. 3Tk/2/2015) v minulosti ESLP na základe sťažnosti sťažovateľa 1 rozsudkom č. 25436/21 z 9. februára 2023 konštatoval porušenie jeho práva zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru, za čo mu priznal finančnú náhradu 5 200 eur.

II.

Argumentácia sťažovateľov

4. Sťažovatelia v ústavnej sťažnosti namietajú zbytočné prietahy v označených trestných veciach, ktoré boli napokon spojené na spoločné konanie.

5. V ústavnej sťažnosti pritom žiadajú, aby ústavný súd posudzoval plynulosť konania vo vzťahu k trestnej veci sťažovateľa 1 a sťažovateľa 2 popísanej v bode 2 odôvodnenia tohto rozhodnutia (ktorá bola od podania obžaloby vedená pod sp. zn. 10Tk 2/2015) od momentu rozhodnutia ESLP z 22. mája 2020 (zmier uzavretý medzi vládou Slovenskej republiky a sťažovateľmi). Vo vzťahu k trestnej veci sťažovateľa 1 popísanej v bode 3 odôvodnenia tohto rozhodnutia (vedená po podaní

obžaloby pod sp. zn. 3Tk/2/2015) žiadajú posudzovať plynulosť konania od momentu prijatia rozsudku ESLP č. 25436/21 z 9. februára 2023.

6. Sťažovatelia namietajú „procesne vadný“ postup právneho predchodcu mestského súdu, keďže bol jeho rozsudok z 3. júna 2021 zrušený uznesením krajského súdu z dôvodov podľa § 321 ods. 1 písm. a), b) a c) Trestného poriadku. Argumentujú, že aj krajský súd rozhodujúci o odvolaniach sťažovateľov uplatnených proti označenému rozsudku spôsobil v ich trestnej veci zbytočné prietahy, keďže dĺžku jeho rozhodovania od predloženia odvolania do prijatia rozhodnutia, presahujúcu dobu dvoch rokov a štyroch mesiacov, rozhodne nemožno považovať za primeranú. Sťažovatelia dopĺňajú argumentáciu, poukazujúc na skutočnosť, že uznesením krajského súdu zo 17. marca 2025 došlo k vylúčeniu predsedu senátu konajúceho mestského súdu, čo má za následok potrebu zopakovania celého dokazovania vykonaného v trestnej veci popísanej v bode 2 odôvodnenia tohto rozhodnutia od podania obžaloby v roku 2015. Táto okolnosť sa vzťahuje podľa vyjadrenia sťažovateľov aj na dokazovanie v trestnej veci sťažovateľa 1 popísanej v bode 3 odôvodnenia tohto rozhodnutia, a to od momentu, keď bola dotknutá trestná vec pridelená senátu uvedeného vylúčeného sudcu.

7. Sťažovatelia za „nesprávny a nezákonný“ považujú aj postup právneho predchodcu mestského súdu v trestnej veci popísanej v bode 3 odôvodnenia tohto rozhodnutia, ktorý 3. novembra 2022 postúpil označenú trestnú vec Špecializovanému trestnému súdu, avšak na základe jeho nesúhlasu rozhodol následne 28. februára 2023 Najvyšší súd Slovenskej republiky, ktorý určil príslušnosť právneho predchodcu mestského súdu.

8. Sťažovatelia v závere dodávajú, že posudzovaná trestná vec sa podľa ich mienky nevyznačuje právnou a ani skutkovou zložitou, pričom súčasne tvrdia, že svojím správaním nijako k zbytočnému predĺženiu konania neprispeli, v popísanom postupe konajúcich súdov tak vidia porušenie svojich označených práv.

III.

Vyjadrenie mestského súdu a krajského súdu

9. Ústavný súd uznesením č. k. II. ÚS 637/2025-23 z 13. novembra 2025 prijal ústavnú sťažnosť sťažovateľov na ďalšie konanie v celom rozsahu. V súvislosti s vecným prerokovaním ústavnej sťažnosti 24. novembra 2025 vyzval predsedu mestského súdu a krajského súdu na vyjadrenie sa k vecnej stránke ústavnej sťažnosti a k ďalším súvisiacim špecifikovaným okolnostiam.

10. Na výzvu ústavného súdu podpredseda mestského súdu reagoval podaním sp. zn. 1SprV/1117/2025 z 9. decembra 2025, kde jeho súčasťou je aj chronologický prehľad procesných úkonov v posudzovanej veci. Podpredseda mestského súdu vo vyjadrení prezentoval názor, že je potrebné posudzovať plynulosť dotknutého konania od momentu prijatia uznesenia ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 41/2023 z 26. januára 2023 (ďalej len „rozhodnutie sp. zn. III. ÚS 41/2023“), ktorým tento odmietol predchádzajúcu ústavnú sťažnosť sťažovateľov týkajúcu sa obdobných námietok vo vzťahu k danej trestnej veci. Konštatoval ďalej právnu náročnosť posudzovanej veci vyplývajúcu z charakteru vyšetrovaných skutkov. Ako na skutočnosť potvrdzujúcu tento názor poukázal na vydanie troch meritórnych rozsudkov, z toho dvoch vo veci vedenej najskôr pod sp. zn. 3T/28/2013 s neskôr pod sp. zn. 3Tk/2/2015 a jedného vo veci vedenej pod sp. zn. 10Tk/2/2015, a tieto všetky rozsudky boli v opravnom konaní nadriadeným súdom zrušené. Poukázal

tiež na zrušenie dvoch termínov hlavného pojednávania z dôvodu karanténnych opatrení a ospravedlnenie obhajcu a ďalších dvoch termínov v dôsledku opatrení hlavného hygienika Slovenskej republiky. Tieto označil za objektívne faktory vylučujúce možnosť pričítania nimi spôsobeného predĺženia konania na vrub konajúcemu súdu. Ďalej objasnil, že prvostupňový súd odročil termín hlavného pojednávania jedenkrát na žiadosť príslušnej prokuratúry, jedenkrát z dôvodu na strane prísediaceho a dvakrát z dôvodu predloženia spisového materiálu pre účely sťažnostného konania. Záverom dôvodil, že vylúčením pôvodného zákonného sudcu z pojednávania veci sťažovateľov im bola poskytnutá zo strany nadriadeného súdu efektívna ochrana, preto podpredseda mestského súdu považuje ústavnú sťažnosť sťažovateľov za nepochopiteľnú v danej fáze konania, kde ako logický dôvod sa mu podľa jeho mienky javí snaha sťažovateľov o získanie finančného zadosťučinenia. Ústavnú sťažnosť navrhol vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti „ako nedôvodnú zamietnuť“.

11. Predseda krajského súdu reagoval podaním sp. zn. 1SprV/1002/2025 doručeným ústavnému súdu 22. decembra 2025, ktorého súčasťou je aj podrobný chronologický prehľad procesných úkonov konania vedeného pred krajským súdom. Predseda krajského súdu uviedol, že sa s tvrdeniami sťažovateľov nestotožňuje a považuje ich v časti týkajúcej sa postupu krajského súdu za nedôvodné. V podrobnostiach dôvodil, že celková doba konania pred krajským súdom predstavovala úsek od 17. septembra 2021 do 1. februára 2024, čo predstavuje dobu dvoch rokov. Z tejto doby podľa jeho vyjadrenia krajský súd nemohol konať počas pätnástich mesiacov, a to z týchto dôvodov: v prvom rade pre nedoručenie odvolacích námietok a doplnenia odvolacích námietok procesnými stranami, ďalej z dôvodu uplatnenej námietky zaujatosti sťažovateľom 1 a rozhodovania o nej a tiež rozhodovania o sťažnosti sťažovateľa 1 podanej proti uzneseniu o nevyhlásení predsedníčky senátu z konania o odvolaní, ďalej pre podania ústavnej sťažnosti a iných sťažností sťažovateľom 1 a napokon pre trojmesačnú práceneschopnosť predsedníčky senátu. Posudzovanú vec sťažovateľov predseda krajského súdu hodnotil ako právne zložitú z hľadiska náročnosti dokazovania, tiež poukázal na skutočnosť obsiahlosti spisového materiálu a na spôsob obrany realizovaný sťažovateľom 1, ktorý produkuje početné rozsiahle vyjadrenia a vykonáva časovo náročné rozsiahle výsluchy svedkov a znalcov. Celkovo hodnotil proces vedeného dokazovania ako mimoriadne náročný spojený prirodzene s väčšími časovými nárokmi. V závere navrhol ústavnej sťažnosti sťažovateľov nevyhovieť.

12. Možnosť reagovať na argumentáciu mestského súdu a krajského súdu sťažovateľa využili vo svojom vyjadrení doručenom ústavnému súdu 5. februára 2026. V ňom zotrvali na dôvodoch podanej ústavnej sťažnosti a odpovedali na jednotlivé argumenty stanovísk mestského súdu a krajského súdu. Odmietli tvrdenia mestského súdu týkajúce sa otázky časového momentu, od ktorého je potrebné posudzovať plynulosť konania v trestnej veci sťažovateľov. Tiež nesúhlasili s argumentáciou mestského súdu, ktorý záver o právnej zložitosti veci podporil okolnosťou zrušenia meritórnych prvostupňových rozsudkov nadriadeným súdom, podľa ich vyjadrenia, naopak, zrušenie rozsudkov je okolnosťou preukazujúcou prietahy v konaní pričítateľné na vrub konajúcemu súdu. Opätovne zdôraznili nedostatky v procesnom postupe konajúceho súdu majúce negatívny vplyv na plynulosť konania, ktoré potvrdil najvyšší súd, keď kvalifikoval postúpenie veci sťažovateľa 1 Špecializovanému trestnému súdu ako nezákonné. Tiež poukázali na rozhodnutia nadriadeného súdu (uznesenia sp. zn. 7To/58/2021 z 2. novembra 2023 a sp. zn. 8Tos/120/2023 z 9. januára 2024), v ktorých boli konštatované procesné pochybenia pôvodného zákonného sudcu,

ktorý bol napokon z prejednávania veci vylúčený, čo podľa sťažovateľov sú okolnosti narúšajúce plynulosť konania. Odkázali na odročenie hlavného pojednávania z dôvodu na strane príslušného prokurátora, a to z termínu 27. január 2026 k dátumom vo februári, marci, apríli, máji a júni 2026. Vo vzťahu k obdobiu, keď bola vec sťažovateľov vrátená na nové konania nadriadeným súdom 1. februára 2024, uviedli, že konanie nebolo plynulé, pretože boli zrušené termíny hlavného pojednávania určené k dátumu 16. máj 2024, 25. júl 2024 a 14. november 2024. Ďalej namietali, že po vylúčení pôvodného zákonného sudcu a pridelení ich veci novému zákonnému sudcovi 17. apríla 2025 bol termín hlavného pojednávania určený až k dátumu 23. november 2025, teda až po podaní ústavnej sťažnosti 23. septembra 2025. Opäť pripomenuli potrebu zopakovania celého dokazovania v dôsledku predchádzajúceho nezákonného zloženia senátu.

13. Vo vzťahu k stanovisku krajského súdu v úvode sťažovateľa namietali, že niektoré úkony, ktoré krajský súd v chronologickom prehľade úkonov prezentoval ako procesné úkony, nimi v skutočnosti nie sú. Objasnili, že celková doba odvolacieho konania pred krajským súdom predstavuje úsek dvoch rokov a štyroch mesiacov. K argumentácii krajského súdu, že počas doby predstavujúcej približne pätnásť mesiacov nemohol krajský súd konať, poukázali na to, že námietkové konanie na krajskom súde trvalo takmer jeden rok, za ktorú skutočnosť nemôžu niesť zodpovednosť sťažovateľa, keď navyše nešlo z ich strany o zneužitie práva vzhľadom na konštatovanie predsedníčky senátu o „objektívnej zaujatosti“. Sťažovateľa uviedli, že sa s čiastkovým stanoviskom krajského súdu, ktorý poukázal na objektívne faktory majúce vplyv na plynulosť odvolacieho konania, stotožňujú, a preto priznanie finančného zadost'učinenia vo vzťahu ku krajskému súde nepožadujú.

14. Ústavný súd podľa § 58 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) vec prejednal a rozhodol bez nariadenia ústneho pojednávania, keďže na základe obsahu podaní a súvisiaceho spisového materiálu dospel k záveru, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

15. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy v zmysle ustálenej judikatúry (IV. ÚS 74/02, III. ÚS 247/03, IV. ÚS 272/04) ústavný súd zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitost' veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou EŠLP ústavný súd v rámci prvého kritéria prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02, IV. ÚS 187/07). V tejto súvislosti zdôrazňuje, že primeraná lehota na konanie v trestných veciach sa musí posudzovať prísnejšie, a to práve v dôsledku mimoriadne citel'ného zásahu do sféry osobných práv a slobôd, ktorý je s priebehom trestného procesu spojený (II. ÚS 32/03, III. ÚS 655/2014, I. ÚS 153/2021).

16. Pokiaľ ide o prvé kritérium právna a faktická zložitost' veci, ústavný súd konštatuje, že predmetnú trestnú vec nemožno hodnotiť ako právne zložitú, keďže ide o vyšetrowanie takého druhu trestnej činnosti, kde si aplikovanie príslušnej hmotnoprávnej úpravy nevyžaduje

jej predchádzajúcu náročnejšiu interpretáciu. Možno však prisvedčiť určitému stupňu faktickej zložitosti veci, kde táto vyplýva jednak z potreby vykonávania výsluchov väčšieho počtu svedkov, ako aj z potreby venovať sa vykonaniu znaleckého dokazovania.

17. Pri hodnotení ďalšieho kritéria, ktorým je správanie sťažovateľov ako účastníkov konania, ani samotné konajúce súdy nenamietali také skutočnosti, ktoré by mohli signalizovať spomalenie konania (nedostatočnú aktivitu či prípadne neospravedliteľné obštrukcie sťažovateľov) pričítateľné na vrub sťažovateľov, a nezistil ich ani ústavný súd po tom, čo sa podrobne oboznámil s obsahom spisového materiálu.

18. Vo vzťahu k postupu mestského súdu (pokiaľ ide o pôvodné konanie vo veci oboch sťažovateľov) tento postup ústavný súd posudzoval počnúc obdobím nasledujúcim po rozhodnutí ESLP z 22. mája 2020, ktorým bola sťažnosť sťažovateľov zo zoznamu vyčiarknutá v dôsledku uzavretého zmieru. Odkazuje v úvode na čiastkové skutkové zistenia vyplývajúce z jeho predchádzajúceho rozhodnutia sp. zn. III. ÚS 41/2023, v ktorom bolo konštatované, že v období nasledujúcom po vyčiarknutí sťažnosti sťažovateľov zo zoznamu ESLP nedochádzalo k zbytočným prieťahom, keďže hlavné pojednávania boli nariaďované priebežne a k ich odročeniu dochádzalo len z objektívnych dôvodov vyvolaných pandemickou situáciou, pričom i napriek uvedenej situácii právny predchodca mestského súdu vo veci sťažovateľov rozhodol rozsudkom v júni 2021 a odvolanie sťažovateľov predložil nadriadenému súdu v septembri 2021.

19. Uvedený rozsudok právneho predchodcu mestského súdu z 3. júna 2021 bol zrušený uznesením krajského súdu sp. zn. 7To/58/2021 z 2. novembra 2023 s odkazom na § 321 ods. 1 Trestného poriadku, a to že boli porušené ustanovenia, ktorých účelom je zabezpečenie objasnenia veci, že skutkové zistenia prvostupňového súdu neboli úplné a tento sa nevysporiadal so všetkými okolnosťami významnými pre rozhodnutie, že existovali pochybnosti o správnosti skutkových zistení, pre ktorých objasnenie je potrebné vykonať i ďalšie dôkazy a že boli napadnutým rozsudkom porušené procesné ustanovenia. Ústavný súd pripomína svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej môžu byť zbytočné prieťahy v konaní zapríčinené nielen samotnou nečinnosťou všeobecného súdu, ale aj jeho nesústredenou a neefektívnou činnosťou, teda takým konaním, ktoré nevedie efektívne k odstráneniu právnej neistoty (II. ÚS 32/03, IV. ÚS 267/04, IV. ÚS 182/08). O neucelenosti postupu konajúceho súdu, resp. o nesústredenej a neefektívnej činnosti súdu v tejto veci pritom obvykle svedčí aj skutočnosť, že ním vo veci vydané rozsudky sú odvolacím súdom rušené ako predčasné a opierajúce sa o neúplné a nejasné skutkové zistenia a sú následne vrátené prvostupňovému súdu na ďalšie prerokovanie a rozhodnutie (IV. ÚS 72/2010). Preto nemožno ospravedlniť prieťahy, ktoré vznikli zrušením rozhodnutia súdu nižšej inštancie odvolacím súdom, najmä keď sú mu vyčítané chyby, ktorých sa tento súd dopustil (pozri napr. rozsudok ESLP vo veci Spas Todorov proti Bulharsku z 5. 11. 2009, č. 38299/05, body 41 – 44).

20. Po zrušení rozsudku z 3. júna 2021 nadriadeným súdom bol spisový materiál mestskému súdu vrátený 1. februára 2024. Termín hlavného pojednávania určený na 16. máj 2024 bol na základe žiadosti dozorujúcej prokuratúry odročený a bol určený nový termín na 25. júl 2024, avšak aj tento bol (z dôvodov na strane prísediaceho senátu mestského súdu) zrušený a určený nový termín na 17. október 2024. Medzitým mestský súd rozhodol 9. septembra 2024 o spojení vecí vedených pod sp. zn. 3Tk/2/2015 a sp. zn. 10Tk/2/2015 na spoločné konanie a 26. septembra 2024 o tom, že podaná obžaloba spĺňa zákonné náležitosti, pričom jeho rozhodnutie o splnení zákonných

náležitostí obžaloby bolo napadnuté sťažnosťou sťažovateľov. Táto sťažnosť bola 2. októbra 2024 predložená krajskému súdu (čo bolo dôvodom, pre ktorý mestský súd zrušil termín hlavného pojednávania určený na 17. október 2024 a bol určený nový termín na 14. november 2024). Krajský súd vrátil spisový materiál mestskému súdu ako predčasne predložený, keďže napadnuté rozhodnutie nebolo doručené všetkým účastníkom konania. Následne mestský súd rozhodol o uplatnenej námietke zaujatosti uznesením z 19. novembra 2024, a to tak že predseda senátu nie je vylúčený z prejednávania veci sťažovateľov. Toto uznesenie sťažovateľa napadli sťažnosťou, ktorá bola spolu so sťažnosťou podanou proti uzneseniu z 26. septembra 2024 (splnenie zákonných náležitostí obžaloby) predložená 14. januára 2025 krajskému súdu. Krajský súd uznesením zo 17. marca 2025 v prvom prípade sťažnosť zamietol, v druhom prípade napadnuté uznesenie mestského súdu o nevyhlúčení predsedu senátu zrušil a vylúčil ho z prejednávania veci sťažovateľov. Po vrátení spisového materiálu mestskému súdu 16. apríla 2025 určil tento termín hlavného pojednávania na 25. november 2025, pričom sa toto v uvedený deň uskutočnilo a bolo odročené na 27. január 2026.

21. Z informácií uvedených v predchádzajúcom bode odôvodnenia tohto rozhodnutia vyplýva, že mestský súd pristúpil po zrušení jeho rozsudku 3. júna 2021 a vrátení spisového materiálu 1. februára 2024 k prvému procesnému úkonu až s odstupom ôsmich mesiacov, keď 9. septembra 2024 rozhodol o spojení vecí vedených pod sp. zn. 3Tk/2/2015 a sp. zn. 10Tk/2/2015 na spoločné konanie. Je síce pravdou, že prvé odročenie termínu hlavného pojednávania určeného na 16. máj 2024 bolo iniciované príslušnou prokuratúrou, v druhom prípade však došlo k odročeniu termínu pojednávania určeného na 25. júl 2024 z dôvodov na strane mestského súdu a aj keď išlo o ospravedlnenú neprítomnosť prísediaceho, toto odročenie je pričítateľné na vrub mestskému súdu. V uvedenom úseku ústavný súd vidí pasivitu mestského súdu dobou približne troch mesiacov. Pokiaľ ide o vylúčenie zákonného sudcu iniciované aktivitou na strane sťažovateľov, poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej v súlade s medzinárodným štandardom uplatňovania dohovoru platí, že personálne problémy justičného systému, ktoré narušujú plynulosť konania (napr. aj potreba oboznamovania sa s dotknutou vecou v dôsledku zmeny v osobe zákonného sudcu), nezbavujú štát zodpovednosti za zbytočné prietahy v súdnom konaní. Napokon, pokiaľ ide o určenie termínu hlavného pojednávania po zmene zákonného sudcu, ústavný súd konštatuje, že tento termín bol určený s neprimeraným časovým odstupom, keď spisový materiál bol mestskému súdu vrátený už 16. apríla 2025 a termín hlavného pojednávania bol určený s odstupom až šiestich mesiacoch. Po zohľadnení potreby jednak oboznámenia sa so spisovým materiálom zo strany nového zákonného sudcu a tiež potreby vykonania technických úkonov pre účely realizácie hlavného pojednávania kvantifikoval v príslušnom období pasivitu mestského súdu dobou štyroch mesiacov.

22. Pokiaľ ide o vec sťažovateľa 1 vedenú pôvodne pod sp. zn. 3Tk/2/2015, ktorá bola, ako to vyplýva z bodu 19 odôvodnenia tohto rozhodnutia, spojená mestským súdom na spoločné konanie 9. septembra 2024 s vecou oboch sťažovateľov vedenou pod sp. zn. 10Tk/2/2015, v období po vydaní rozsudku ESLP z 9. februára 2023 (ktorým bolo konštatované porušenie práva sťažovateľa 1 na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote v dotknutom konaní sp. zn. 3Tk/2/2015), treba uviesť, že nesprávne postúpenie označenej veci Špecializovanému trestnému súdu síce narušilo plynulosť konania, no išlo o kratší časový úsek predstavujúci dobu približne troch mesiacov (Špecializovaný trestný súd vyslovil svoju nepríslušnosť 13. februára 2023

a po ingerencii najvyššieho súdu bola trestná vec sťažovateľa 1 postúpená späť právne predchodcovi mestského súdu už 17. mája 2023). V dotknutom konaní sťažovateľom 1 uplatnenú námietku zaujatosti mestský súd neakceptoval a rozhodol 16. novembra 2023 o nevyhlúčení členov senátu, pričom následne vykonal hlavné pojednávanie 23. novembra 2023. Sťažnosť sťažovateľa 1 podaná proti uvedenému rozhodnutiu mestského súdu o nevyhlúčení členov senátu však bola úspešná a krajský súd uznesením z 9. januára 2024 napadnuté rozhodnutie mestského súdu zrušil a uložil mu pokyn zákonným spôsobom obsadiť senát mestského súdu.

23. Z informácií uvedených v predchádzajúcom bode odôvodnenia tohto rozhodnutia vyplýva, že v dotknutom konaní mestského súdu prejednávajúceho vec sťažovateľa 1 ešte pred jej spojením na spoločné konanie narušila plynulosť konania jednak neefektívna činnosť právneho predchodcu mestského súdu, ktorý vykonal nesprávne postúpenie trestnej veci sťažovateľa 1 majúce za následok zbytočné predĺženie konania o tri mesiace. V druhom prípade ide o narušenie plynulosti konania v dôsledku nesprávneho obsadenia senátu konajúceho súdu, kde táto zmena v obsadení senátu konajúceho súdu narušujúca plynulosť konania aj v dôsledku potreby oboznamovania sa s dotknutou vecou novými členmi senátu je pričítateľná na vrub konajúcemu súdu ako zodpovednosť za zbytočné prietahy v súdnom konaní (III. ÚS 17/02).

24. Na krajskom súde z titulu podaného odvolania sa trestná vec sťažovateľov nachádzala od 17. septembra 2021 (pričom obhajca doplnil dôvody odvolania 12. novembra 2021). O námietke zaujatosti, ktorá bola podaná sťažovateľom 1 ešte 27. októbra 2021, krajský súd rozhodol 31. marca 2022, teda s odstupom takmer päť mesiacov tak, že členku senátu odvolacieho súdu nevyhlúčil z prejednávania veci sťažovateľov. Toto rozhodnutie sťažovateľ 1 napadol sťažnosťou 27. júna 2022, kde krajský súd sťažnosť rozhodnutím z 12. septembra 2022 zamietol. Uznesenie, ktorým krajský súd zrušil napadnutý rozsudok právneho predchodcu mestského súdu z 3. júna 2021 bol vydaný 2. novembra 2023 a vypracovaný 31. januára 2024.

25. Z informácií uvedených v predchádzajúcom bode odôvodnenia tohto rozhodnutia vyplýva, že konanie na odvolacom súde síce predĺžila námietka zaujatosti uplatnená neúspešne sťažovateľom 1, treba však povedať že rozhodovanie o nej v prvom stupni trvalo neprimeranú dobu (päť mesiacov). Takisto je zjavné, že po tom, čo bola rozhodnutím z 12. septembra 2022 zamietnutá sťažnosť sťažovateľa 1 proti rozhodnutiu o nevyhlúčení členky senátu odvolacieho súdu, bolo zrušujúce meritórne uznesenie krajského súdu prijaté 2. novembra 2023 a napokon vypracované 31. januára 2024, teda s odstupom jedného roka a štyroch mesiacov, čo tiež nemožno hodnotiť ako primeranú dobu. V tejto etape konania (od 12. septembra 2022 do 31. januára 2024) aj po zohľadnení potreby oboznámenia sa s rozsiahlejším spisovým materiálom a následnej potreby vypracovania odôvodnenia prijatého rozhodnutia, ktoré si mohli vyžiadať širší časový rámec, ústavný súd pasivitu krajského súdu kvantifikoval dobou minimálne jedného roka. Pokiaľ ide o obranu krajského súdu, že na celkovú dĺžku konania mala vplyv okrem iných uvedených faktorov aj dlhodobá práceneschopnosť predsedníčky senátu, táto okolnosť nemá povahu okolností, ktoré by vylučovali zodpovednosť súdu, ktorý je vecne a miestne príslušný na rozhodnutie vo veci (m. m. I. ÚS 508/2015, I. ÚS 527/2015). Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu otázky ako množstvo vecí, personálne a organizačné problémy súdu nie sú v zásade ústavne významné pre posúdenie, či došlo k zbytočným prietahom v konaní. Ústavný súd neposudzuje, či k zbytočným prietahom v konaní došlo v dôsledku subjektívnych príčin na strane sudcu. Ústava v čl. 48 ods. 2 totiž zaväzuje predovšetkým súdy ako garantov spravodlivosti, aby prijali príslušné opatrenia

umožňujúce prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, a tým vykonanie spravodlivosti v primeranej lehote.

26. Vychádzajúc z uvedených čiastkových zistení, ústavný súd dospel k záveru, že doterajšia dĺžka namietaného konania je s prihliadnutím na privilegovaný charakter konania v trestných veciach, vyžadujúci si z hľadiska požiadavky plynulosti konania osobitnú starostlivosť, neprimeraná. Oba konajúce súdy sa na narušení plynulosti konania podieľali jednak neefektívnym postupom a tiež pasivitou, ktoré sú identifikované v predchádzajúcich bodoch odôvodnenia tohto nálezu. Ústavný súd preto konštatuje, že v namietaných konaniach mestského súdu a krajského súdu došlo k zbytočným prietahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a tiež ich práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 od. 1 dohovoru (bod 1 a 2 výroku nálezu).

V.

Príkaz konať vo veci a priznanie primeraného finančného zadosťučinenia

27. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak porušenie základných práv podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. Podľa § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde, ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže prikázať, aby ten, kto porušil základné práva a slobody sťažovateľa svojou nečinnosťou, vo veci konal. V čase rozhodovania ústavného súdu nebola vec sťažovateľov pred mestským súdom meritórne ukončená. Z tohto dôvodu ústavný súd formuloval osobitný príkaz pre mestský súd konať vo veci sťažovateľov bez zbytočných prietáhov (bod 3 výroku tohto nálezu).

28. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie. Podľa § 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže priznať sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie, ak o to požiadal. Podľa § 123 ods. 2 zákona o ústavnom súde, ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, v ústavnej sťažnosti uvedie rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Podľa § 135 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde, ak ústavný súd prizná sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie, orgán verejnej moci, ktorý porušil základné práva alebo slobody, je povinný sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie zaplatiť do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu. Ak ten, komu bolo uložené zaplatiť sťažovateľovi finančné zadosťučinenie, v tejto lehote priznané finančné zadosťučinenie sťažovateľovi nezaplatí, v zmysle odseku 2 citovaného ustanovenia sa zvyšuje finančné zadosťučinenie priznané ústavným súdom o 5 % za každý aj začatý rok omeškania až do jeho zaplatenia.

29. Sťažovatelia v ústavnej sťažnosti požadovali priznanie finančného zadosťučinenia 5 000 eur každému z nich, ktorého sa dožadujú len voči mestskému súdu. Svoju požiadavku odôvodnili neprimeranou dĺžkou vedeného trestného konania a stavom právnej neistoty.

30. Pri rozhodovaní o otázke priznania primeraného finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných EŠLP, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu. Ústavný súd v okolnostiach veci sťažovateľov považoval za primerané priznať im voči mestskému súdu finančné zadosťučinenie 1 500 eur každému z nich, a táto výška zohľadňuje jednak doterajšiu neprimeranú

dobu konania, skutočnosť, že ide o konanie v trestnej veci, kde trestné stíhanie vedené voči dotknutej osobe má takmer vždy citeľný presah aj do osobnej sféry trestne stíhanej osoby, ale aj skutočnosť, že obaja sťažovatelia už boli v minulosti za spôsobené prierahy zo strany Slovenskej republiky na základe uzavretého zmieru odškodnení, a sťažovateľ 1 aj samostatne na základe osobitného rozhodnutia ESLP (bod 4 výroku nálezu).

VI. Trovy konania

31. Sťažovatelia prostredníctvom svojho právneho zástupcu žiadali priznať aj náhradu trov konania pred ústavným súdom. Ústavný súd v zmysle § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde rozhodol o náhrade trov konania sťažovateľov, ktoré im vznikli v súvislosti s ich právnym zastupovaním v konaní pred ústavným súdom, a priznal im náhradu 2 212,56 eur. Ústavným súdom priznaná suma náhrady trov konania pozostáva z odmeny za 3 úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia a podanie ústavnej sťažnosti, vykonané v roku 2025, vyjadrenie k stanoviskám mestského súdu a krajského súdu vykonané v roku 2026) podľa § 13a ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) pri tarifnej odmene za jeden úkon právnej služby vykonaný v roku 2025 v sume 371 eur (§ 11 ods. 3 vyhlášky) a režijnom paušále ku každému z nich po 14,84 eur (§ 16 ods. 3 vyhlášky) a tarifnej odmene za jeden úkon právnej služby vykonaný v roku 2026 v sume 396,50 eur (§ 11 ods. 3 vyhlášky) a režijnom paušále k nemu vo výške 15,86 eur (§ 16 ods. 3 vyhlášky), zohľadňujúc skutočnosť, že ide o zastúpenie dvoch sťažovateľov a právny zástupca je platcom DPH (bod 5 výroku nálezu).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 1. apríla 2026

**Peter Molnár
predseda senátu**